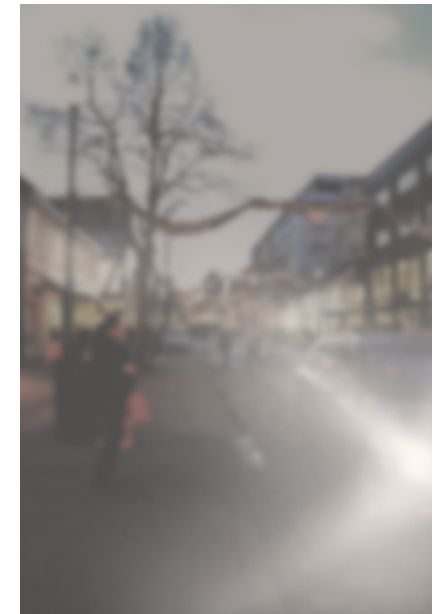
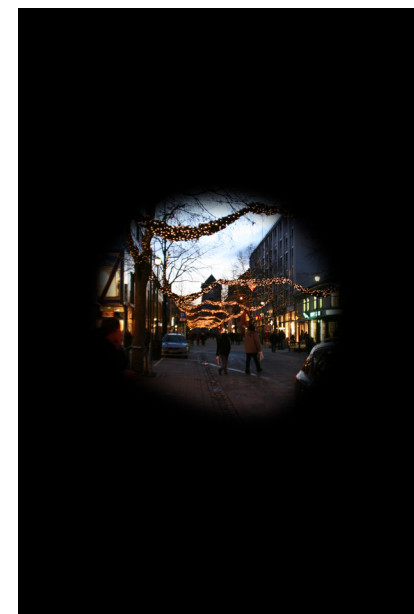
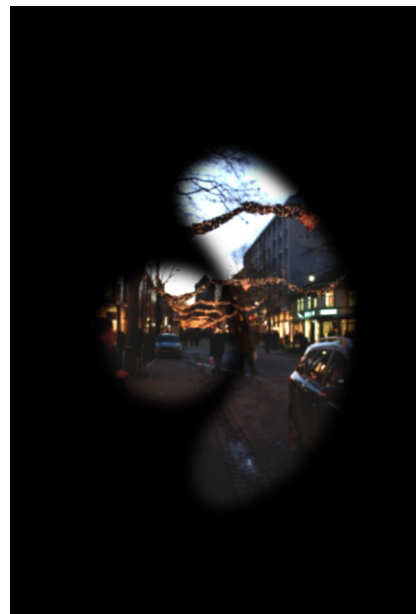


# Å innlede forhold

Mari Takle Stensaker, veileder Are Øyasæter



Innhold

Del 1  
Introduksjon

Del 2  
Innsikt

Del 3  
Bevegelse

# Introduksjon

## Oversikt inndelinger i A3

### Å innlede forhold 1

#### Synsvinkler 2 - 4

- grønn stær
- diabetes retinopati
- aldersrelatert makula
- tunnelsyn
- vanlig syn - i 20 årene
- grå stær

#### Bevegelse definisjon 5

#### Romopplevelse gjennom sansene 6



#### Innsikt



#### Ekspert: hørsel



#### Ekspert: ber



#### Ekspert: s



### Å innlede forhold

#### Introduksjon

# Å innlede forhold

Mari Takle Stensaker, veileder Are Øyasæter

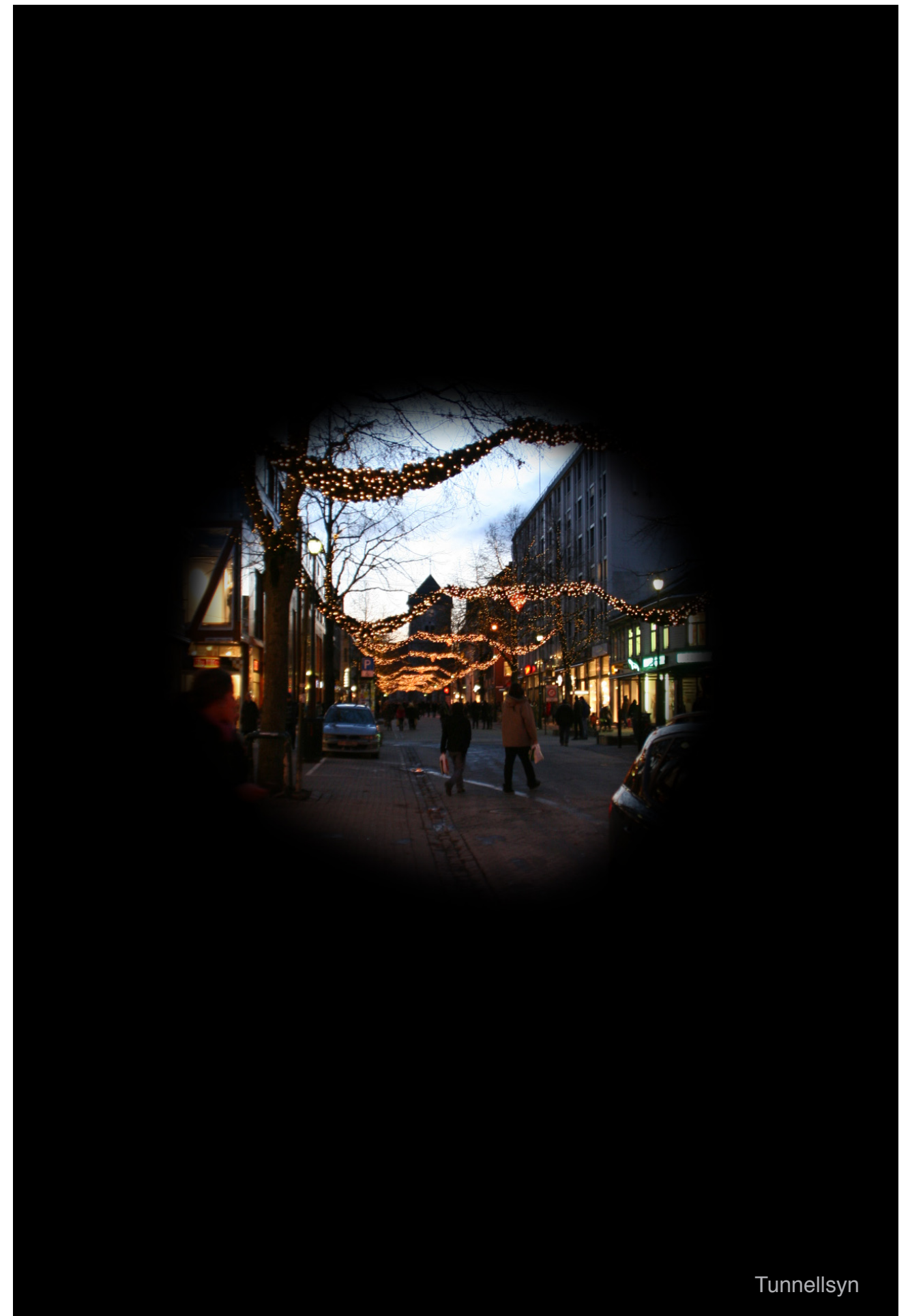






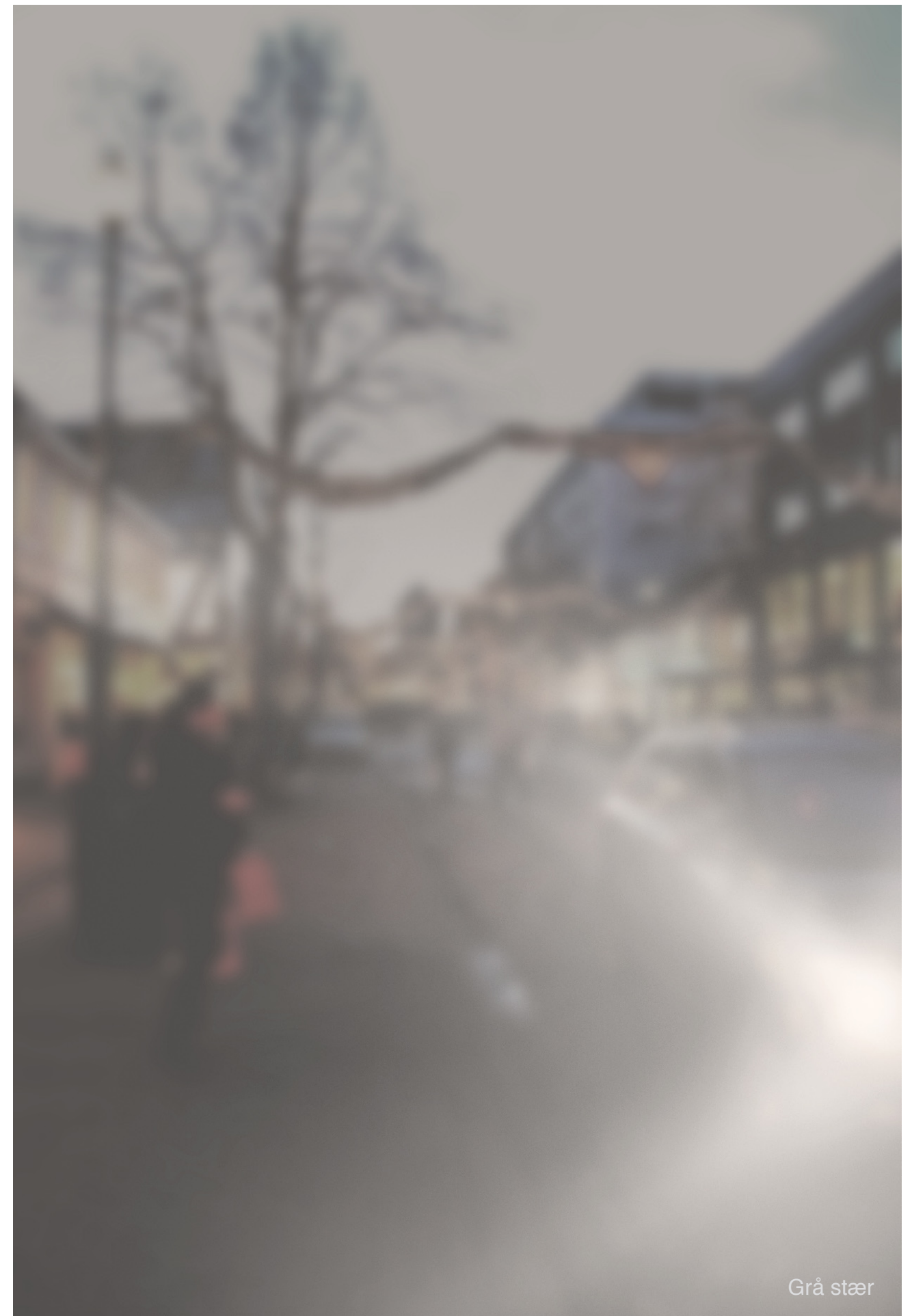


Aldersrelatert Makula Degerasjon



Tunnellsyn





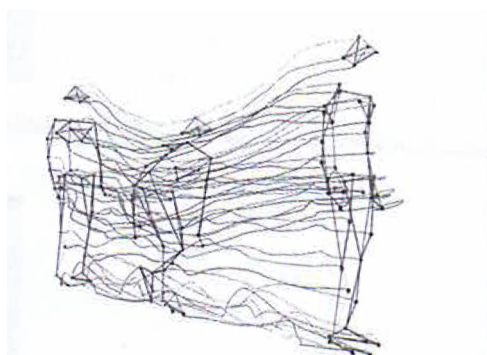


*Bevegelse betyr kontinuerlig endring av legemets posisjon. Det må alltid beskrives i forhold til noe, til et referansesystem eller i forhold til andre legemer.*

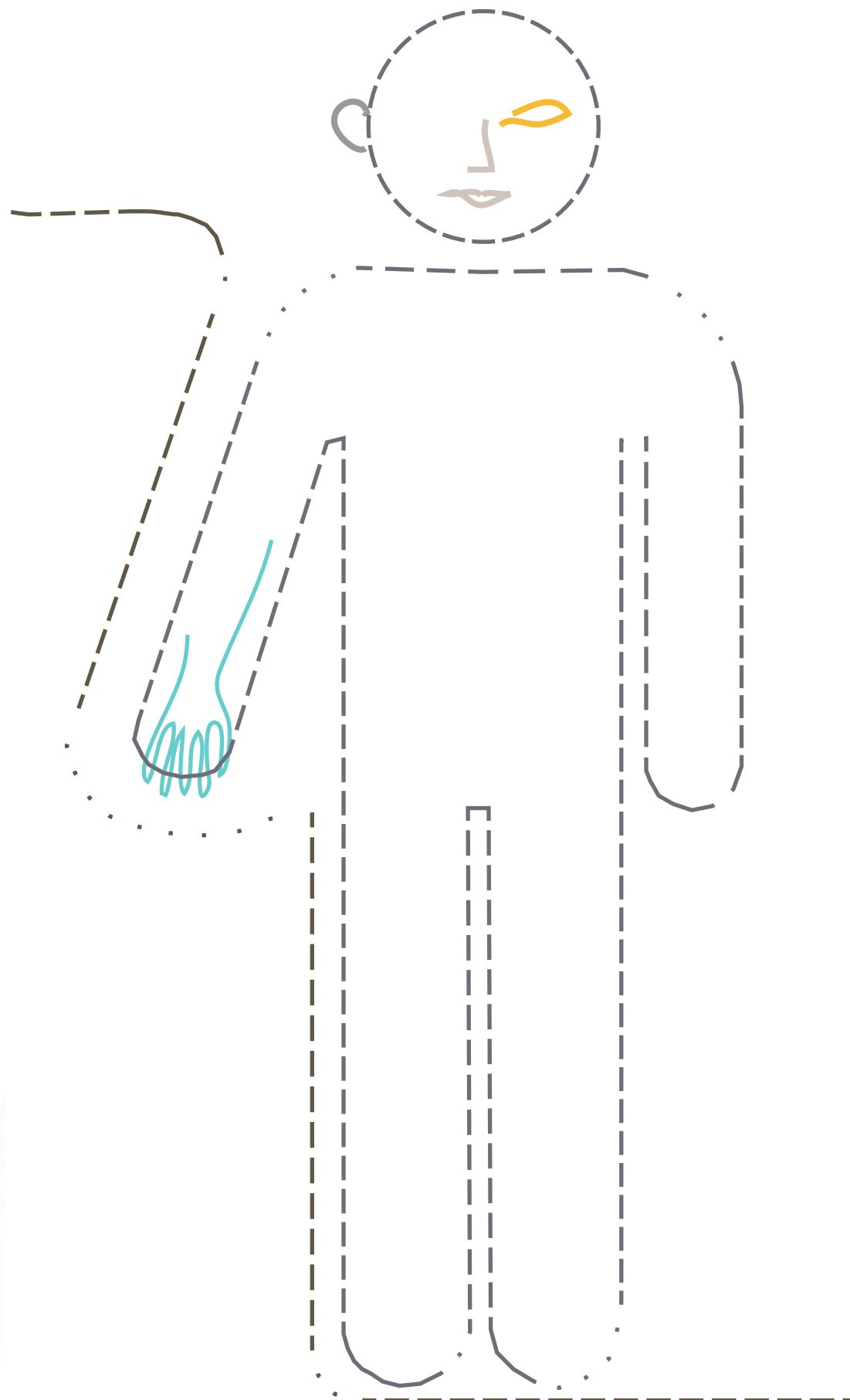
# Romopplevelse

## gjennom sansene

Sansene våre sover aldri. Vi deler alle det samme sanseapparat og det er gjennom sansene vi opplever verden. De fleste av sanseinntrykkene er vi ubevisst. Av sanseinntrykkene vi er bevisst er over 90 % synsinntrykk.



AUDITIV SANS VISUELL SANS KINESTETISK SANS



### 1. Det Kinestetiske sansesystem

Denne sansen består av muskler, ledd og det store følelsesorganet huden. Det er den første sansen som utvikles. Den utvikles gjennom kroppslig aktivitet og er viktig for koordinering og presisjon. Bruken av det kinestetiske sansesystemet bedrer impulstrafikken gjennom nervebanene. Den er avgjørende for å bevege seg i og lese rom. Er du for eksempel født uten armer eller er lam i armene kan du få problemer med dybdesynet, fordi du ikke får målt avstander med kroppen og ikke forstår rom like intuitivt som en med fungerende armer.

### 2. Den Visuelle Sans

Synssansen utvikles i 4-5 årssalderen. Den er viktig for koordinering, oppfatning av rom, retning, visuell hukommelse og visuell forestillingsevne. Synssansen er viktig for forståelsen av tid fordi den registrerer hastighet på det som kommer mot oss. Den registrerer også skifte fra dag til natt, og mange av forskjellene mellom sesonger. Synet er også viktig for å oppfatte kroppsspråk, ansiktsuttrykk og mote. Det er et medium for symbolsk kommunikasjon som skriftsspråk og kunst. Det å se blir forbundet med virkelighetsoppfatning.

Det finnes 130 000 svakssynte nordmenn. Synssansen får mer fokus hos folk som er født døve. De blir raskere til å lokalisere bevegelse i grensen av synsfeltet enn hørende.

### 3. Den auditive sans

Den utvikles sist og er knyttet til aktiv lytting, å lokalisere lyder, auditiv hukommelse og lydassosiasjoner. Den er også knyttet til å høre rom, selv om denne evnen er enda sterkere utviklet hos folk som ble blind før fylte ti år. De kan høre såkalte lydskygger eller mangel på lyd som forteller om form og materialitet i rom. De viser aktivitet i delen av hjernen som behandler synsinntrykk når de plasserer en lyd, de kan høre den sprette mellom vegger.

Antall hørselshemmede i Norge er 400 000, av dem er 4-5000 født døve, 4-5000 døvblitte, 400 døvblinde.

Vestibulære sans - balansesansen

Veskebeholder i øret. Fundamental for samspillet mellom sansene. Den registrerer balansen, vårt forhold til tyngdekraften, hva som er opp og hva som er ned.

Luktesansen

Har ingen romdannende kvaliteter men forteller mye om stedet de er i. Om luftkvaliteten er god, om du er i et bakeri, grisebinge eller i en park. Noen lukter har beroligende effekt, noen kan få deg til å kaste opp. Lukt forsterker minnet eller evnen til å huske situasjoner. Lukt kan derfor hjelpe på den kognitive.